

**КРИВОРІЗЬКА МІСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТОДАВЦІВ
ЕКСПЕРТНИХ ТА ІНСПЕКЦІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ**
50086, Дніпропетровська область, м. Кривий Ріг, вул. Галенка, 4/24.
Ідентифікаційний код 39897484 тел. (067)733-15-85; e-mail: expert-kr@ukr.net

Вих.№ 17/24
від 26.07.2024р.

Прем'єр - міністру України
Денису ШМИГАЛЮ
e-mail: prshmygal@kmu.gov.ua,
1545@ukc.gov.ua

Першому Віце-прем'єр-міністру -
Міністру економіки України
Юлії СВИРИДЕНКО
e-mail: meconomy@me.gov.ua
prsvyrydenko@kmu.gov.ua

Голові Державної регуляторної служби
України
Олексію КУЧЕРУ
e-mail: inform@drs.gov.ua,
osm@drs.gov.ua

Голові Антимонопольного комітету
України
Павлу КИРИЛЕНКУ
e-mail: zvr@amcu.gov.ua

Голові Державної служби України з
питань праці
Ігорю ДЕГНЕРІ
e-mail: dsp@dsp.gov.ua

Головному редактору
науково-виробничого журналу
«Охорона праці»
Дмитру МАТВІЙЧУКУ
e-mail: mail@ohoronapraci.kiev.ua

Голові Національного агентства з
питань запобігання корупції
Віктору ПАВЛУЩИКУ
info@nazk.gov.ua

*Щодо проекту наказу Міністерства економіки
України «Про затвердження Порядку
підготовки, атестації та підтвердження
компетентності фахівців, що проводять
технічний огляд та/або експертне обстеження*

обладнання підвищеної небезпеки, виконують експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва»

02 липня 2024 року на сайті Державної служби України з питань праці було розміщено проект наказу Міністерства економіки України «Про затвердження Порядку підготовки, атестації та підтвердження компетентності фахівців, що проводять технічний огляд та/або експертне обстеження обладнання підвищеної небезпеки, виконують експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва» (надалі - «Порядок...»), який одразу став предметом жвавого обговорення для організацій, яких це стосується.

Зацікавлені особи Державної служби України з питань праці, після прийняття скандального наказу Міністерства економіки України від 27 листопада 2023 року № 17954 «Про затвердження Вимог до суб'єктів господарювання, які мають намір виконувати (виконують) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва, проводити (проводять) технічний огляд, експертне обстеження (технічне діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки», який привів до зупинки діяльності сотні експертних організацій, завершують створення державної корупційної структури, яка була закладена урядом Арсенія Яценюка постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 року № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади».

23 липня 2024 року за ініціативою науково-виробничого журналу «Охорона праці» та групою громадських активістів в режимі онлайн за участю широкого кола представників експертних організацій, промислових підприємств, профільних громадських організацій та організацій роботодавців був проведений Круглий стіл щодо обговорення проекту наказу Міністерства економіки України «Про затвердження Порядку підготовки, атестації та підтвердження компетентності фахівців, що проводять технічний огляд та/або експертне обстеження обладнання підвищеної небезпеки, виконують експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва».

Учасники Круглого столу щодо обговорення проекту наказу вважають, що даний проект наказу не є євроінтеграційним, навпаки, він буде значною перешкодою для нашої держави на шляху до Європейського Союзу з наступних підстав:

1. Визначення Державного підприємства «Головний навчально-методичний центр Держпраці» адміністратором системи підготовки експертів технічних законодавче встановлює монополію з боку Державної служби України з питань праці, ставить під її повний

контроль процес навчання фахівців сфери охорони праці та промислової безпеки, а як наслідки цього, веде до знищення або повного контролю над незалежними суб'єктами господарювання, які мають намір виконувати (виконують) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва, проводити (проводять) технічний огляд, експертне обстеження (технічне діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

Це суперечить Законам України «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про захист економічної конкуренції», «Про Антимонопольний комітет України».

2. Державне підприємство «Головний навчально-методичний центр Держпраці» не може бути адміністратором системи підготовки експертів технічних, тому що саме є **центром підготовки та конкурентом для інших центрів підготовки** у наданні послуг з підготовки, атестації та підтвердження компетентності фахівців, що проводять технічний огляд та/або експертне обстеження обладнання підвищеної небезпеки, виконують експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва.

Проект наказу Міністерства економіки України законодавче підтримує недобросовісну конкуренцію, що суперечить Законам України «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про захист економічної конкуренції», «Про Антимонопольний комітет України».

Наділення Державного підприємства «Головний навчально-методичний центр Держпраці» функціями **адміністратора, крім того, суперечить Закону України «Про публічні закупівлі»,** в преамбулі якого сказано, що «Метою цього Закону є забезпечення ефективного та прозорого здійснення закупівель, створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель, запобігання проявам корупції у цій сфері, розвиток добросовісної конкуренції».

3. Дії Міністерства економіки України, направлені на прийняття проекту Порядку, не узгоджуються з вимогами частини 3 статті 18 Господарського Кодексу України відповідно до якої, органам державної влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством.

Проект наказу, безмежно розширюючи повноваження Державної служби України з питань праці, в тому числі окремих її структурних підрозділів, порушує статтю 19 Конституції України, якою визначено,

що органи державної влади зобов'язанні діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

4. На додаток до безлічі ускладнень для бізнесу та утворення додаткових необґрунтованих декількох «інформаційних переліків», які передбачені попереднім наказом №17954 від 27 листопада 2023 року Міністерства економіки України, додається новий проект наказу, в положеннях якого закладена велика корупційна складова, та як наслідок цього ще більша залежність суб'єктів господарювання, які мають намір виконувати (виконують) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва, проводити (проводять) технічний огляд, експертне обстеження (технічне діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки від структур Державної служби України з питань праці.

Цей проект наказу позбавляє їх незалежності, як в виборі навчальних центрів, так і в питаннях безпосередньої експертної діяльності, що прямо суперечить директивам ЄС, на які так натхненно та безупинно посилаються розробники цих документів.

5. **Особливу увагу необхідно звернути на те, хто визначає компетентність експертів технічних:** проект наказу передбачає, що атестація проводиться атестаційною комісією у складі фахівців Державної служби України з питань праці та/або її територіальних органів. **Закономірно виникає питання: хто визначив їх компетентність?**

6. В проекті наказу заздалегідь закладена корупційна складова для посадових осіб органів Державної служби України з питань праці, що протирічить державній політиці в галузі антикорупційної діяльності. Згідно повідомлення розміщеного на сайті Державної служби України з питань праці, проект наказу підготовлено з метою наближення національних нормативно-правових актів з охорони праці до права ЄС, а саме імплементації положень пункту 2 статті 5 Директиви Європейського Парламенту і Ради 2009/104/ЄЕС від 16.09.2009. Як відомо, основними принципами права ЄС є неупередженість та самостійність в виборі контрагентів, в тому числі з питань навчання.

7. Проект наказу явно не допрацьований, містить суттєву кількість недоліків, неврегульованих питань, не визначених термінів, містить багато питань, що суперечать регуляторним принципам та директивам Європейського Союзу, а саме:

-- пункт 3 проекту Порядку не містить детальної інформації щодо

порядку направлення фахівців до центрів підготовки. Так, не передбачені строки звернень до центрів підготовки з врахуванням бажаної дати завершення підготовки та отримання посвідчення експерта. Текст пункту допускає його трактування як на розсуд сторін: суб'єкту господарювання та центру підготовки, в той же час центр підготовки є згідно визначення адміністратора є підконтрольним адміністратору системи, що в свою чергу, може призвести до порушення принципу неупередженості та суб'єктивності учасників атестаційного процесу;

-- пункт 4 проекту Порядку не містить конкретизації щодо вимог до фото кандидата у цифровій формі, в той же час не зрозуміло навіщо окремо додавати обкладинку посвідчення експерта технічного: можливо мається на увазі бланк посвідчення підготовлений для видачі після проходження атестації та подальшого заповнення на підтвердження компетентності експерта технічного;

-- пункт 5 проекту Порядку містить наступні етапи проходження атестації кандидатом в технічні експерти, які включають: Теоретичне тестування, яке здійснюється на замовлення суб'єкта господарювання **центрами підготовки** за типовими або затвердженими у встановленому порядку програмами підготовки очно або дистанційно, або шляхом поєднання зазначених форм; Практична підготовка, яка проводиться **експертною організацією** відповідно до затвердженого керівником центру підготовки плану практичної підготовки кандидата, допущеного до її проходження; На відміну від терміну «Центр підготовки», який міститься в п. 2 Порядку - терміну «експертна організація» проектом Порядку не передбачено.

Проектом Порядку визначено вимоги до проходження практичної підготовки, а саме Центри підготовки не пізніше дня початку підготовки експертів технічних подають до Держпраці перелік кандидатів із зазначенням щодо кожного кандидата інформації про експертну організацію, яка виконує експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва та/або проводить технічний огляд, експертне обстеження (технічне діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, у якій за відповідним напрямком підготовки буде проводитись практична підготовка (у разі направлення кандидата на проходження атестації вперше за відповідним напрямком підготовки).

Це позбавляє кандидата права вибору експертної організації для проходження практичної підготовки. Виходить так, що Центри підготовки цілком законно зможуть направляти кандидатів саме в ту

експертну організацію, яка їм «вигідна» та які вирішуватимуть платність та/або безоплатність такої практичної підготовки.

До того ж не визначено вимог щодо уникнення упередженості з боку такої експертної організації та способи її відводу у разі виникнення сумнівів в її упередженості щодо кандидата та суб'єкта господарювання, який направив кандидата на атестацію.

Таким чином, проектом Порядку передбачена можливість усунення конкурентів з ринку експертних послуг шляхом «не проходження» практичної підготовки кандидата, в тому числі шляхом не підписання та не затвердження звіту за результатами проходження практичної підготовки.

-- пункт 6 не містить інформації стосовно порядку створення атестаційної комісії: наказ, протокол, розпорядження тощо, порядку заміни членів комісії (хвороба, відпустка), доведення даної інформації до суб'єкта господарювання (осіб, що проходять атестацію), порядку відводів членів комісії внаслідок упередженості, конфлікту інтересів тощо, забезпечення дотримання антимонопольного законодавства (відсутність перетину інтересів, в тому числі посад). Крім того, пункт 6 проекту Порядку передбачає, що атестація проводиться атестаційною комісією у складі фахівців Держпраці та/або її територіальних органів, адміністратора, однак порядок **не містить інформацію щодо кваліфікації членів комісії та підтвердження ними достатнього рівня знань за відповідними напрямками для проведення відповідних оцінювань**. Окремо слід зазначити, що представники центру підготовки (та/або фахівець профільного наукового закладу) мають бути **обов'язковими членами** атестаційної комісії. Проект Порядку не містить інформації щодо кількісного складу атестаційної комісії, враховуючи, що рішення про проходження атестації приймаються простою більшістю голосів, то має бути непарна кількість таких членів.

Додатково слід зазначити, що враховуючи посадові обов'язки експертів технічних в експертних організаціях, в тому числі складання висновків експертиз щодо стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єктів господарювання, на підставі яких приймається рішення щодо видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки територіальними органами Держпраці, залежність атестації експертів технічних безпосередньо від посадових осіб Держпраці ставить під сумнів об'єктивність видачі дозволу на підставі висновків експертиз тих або інших експертних організацій.

В даному випадку наявна корупційна складова, яка може впливати як на сам процес атестації експертів технічних так і на процес одержання дозволів суб'єктами господарювання, які є клієнтами експертних організацій, що направили кандидатів на атестацію;

-- проект Порядку не містить інформації щодо підтвердження компетентності експертів технічних, які мають діючі посвідчення на момент набуття чинності Порядку та порядку оприлюднення інформації про них: скасування їх дії, може призвести до колапсу в галузі, а відсутність інформації щодо підтвердження їх компетентності - до двозначного трактування прав та обов'язків експертів технічних.

Зверніть увагу, відповідно до визначення термінів, що вживаються у Порядку, кандидат – особа, направлена суб'єктом господарювання на проходження підготовки та атестації за відповідним напрямом.

А відповідно, суб'єкт господарювання – юридична особа, що має намір виконувати (виконує) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва, проводити (проводить) технічний огляд, експертне обстеження (технічне діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, яка відповідає встановленим законодавством вимогам до такої діяльності.

Таке трактування понять повністю виключає можливість підготовки, атестації та підтвердження компетентності експертів технічних, які не направлені суб'єктами господарювання, які мають намір виконувати (виконують) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва, проводити (проводять) технічний огляд, експертне обстеження (технічне діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

Слід врахувати, що деякі інспектори Держпраці мають посвідчення експертів технічних, отже виникає питання: яким чином інспектори Держпраці, які мають такі посвідчення, повинні пройти атестацію у відповідності до положень проекту Порядку?

Підсумовуючи викладене, учасники Круглого столу вимушені констатувати, що проект наказу Міністерства економіки України:

- замість євроінтеграції, дерегуляції, децентралізації, про яку нам постійно заявляють центральні органи виконавчої влади, навпаки демонструє зворотній процес направлений на монополізацію, корупційність сфери охорони праці та промислової безпеки;

- так само як і попередні документи **зокрема** наказ Міністерства економіки України від 27 листопада 2023 року № 17954 «Про затвердження Вимог до суб'єктів господарювання, які мають намір виконувати (виконують)

експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва, проводити (проводять) технічний огляд, експертне обстеження (технічне діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки», на який ми звертали увагу обтяжує бізнес, дискредитує владу в цілому, президента України особисто та ускладнює майбутнє членство України в Європейському Союзі;

- став ще одним кроком у трансформації Державної служби України з питань праці від структури, що має сприяти охороні праці та промисловій безпеці до структури, що забезпечує збагачення певної групи осіб завдяки отриманню безмежних повноважень, тому подальше її існування у сучасному вигляді є непомірним тягарем для бізнесу та неможливо без корінного реформування;

- знищує малий та середній бізнес, посилює непомірне навантаження на великий бізнес, що веде до їх закриття, до значного скорочення робочих місць, до зменшення податкових надходжень до державного бюджету України, що є неприпустимим під час воєнного стану.

На підставі вищевикладеного, вважаємо, що є недоцільним та необґрунтованим змінювати існуючу систему підготовки, атестації та підтвердження компетентності фахівців, що проводять технічний огляд та/або експертне обстеження обладнання підвищеної небезпеки, виконують експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва.

В зв'язку з чим, просимо Вас проект наказу Міністерства економіки України «Про затвердження Порядку підготовки, атестації та підтвердження компетентності фахівців, що проводять технічний огляд та/або експертне обстеження обладнання підвищеної небезпеки, виконують експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва» зняти з обговорення та розгляду, як документ недопрацьований, який суперечить антимонопольному законодавству України, містить ознаки недобросовісної конкуренції та великі корупційні ризики, а також скасувати наказ Міністерства економіки України від 27 листопада 2023 року № 17954 «Про затвердження Вимог до суб'єктів господарювання, які мають намір виконувати (виконують) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва, проводити (проводять) технічний огляд, експертне обстеження (технічне діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки».

Конфліктна ситуація, яка виникла між центральними органами виконавчої влади та представниками бізнесу і громадськості України, не зважаючи на воєнний стан, може привести до соціального вибуху, мирних акцій протесту у місцях розташування відповідних міністерств та державних служб.

З повагою, представники експертних організацій, навчального центру - учасники Круглого столу щодо обговорення проекту наказу

Директор ТОВ «ЦЕНТР ЕКСПЕРТИЗ «ТІМ»	Микола ПІРУГ
Голова правління ПрАТ «МЕТЦ»	Олена ПОЛЯКОВА
Директор ПП «ОД СІТІ»	Влада МУЗИКА
Директор ТОВ «ПРОМТЕХДІАГНОСТИКА»	Вадим ШЕРШНЬОВ
Директор ТОВ «НТЦ «ПРОМТЕХДІАГНОСТИКА»	Василь КАМІНСЬКИЙ
Директор ДП «ПОЛТАВСЬКИЙ ЕТЦ»	Олександр АРЕСТОВ
Директор ТОВ «Чернівецький експертно-технічний центр Держпраці»	Андрій КУЛИКОВСЬКИЙ
Директор ТОВ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ЕТЦ БП»	Микола ШТАНЬКО
Директор ТОВ «КАРОЛА»	Ігор СОЛНЦЕВ
Директор ТОВ «ТЕРМО, ЛТД»	Ілля МАТВІЄНКО
Директор ТОВ «ПОДІЛЬСЬКА ТЕХБЕЗПЕКА»	Володимир КРАСНІЦЬКИЙ
Директор ТОВ «ЧЕТЦ»	Валентин ЧЕПУРНОЙ

Директор
ТОВ «ГНМЦ»

Наталія БАНОШЕНКО

Директор
ТОВ ФІРМА «ДІАЛАБ» ЛТД

Микола ТРИКОЛЕНКО

Виконавчий директор
ТОВ «МИКОЛАЇВ ТЕХЕКСПЕРТ»

Наталія КОВАЛЕНКО

Директор
ПП «КРОПИВНИЦЬКИЙ ЕТЦ»

Володимир
БЕРЕСЛАВСЬКИЙ

Генеральний директор
ТОВ «ПЦТА»

Наталія КЛИНОВСЬКА

Директор
ТОВ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ЦЕНТР
НЕРУЙНІВНОГО КОНТРОЛЮ»

Валентин СТЕБЛО

Заступник директора
ПП «ПРЕМІУМ-ЦЕНТР»

Тетяна ДУБИЧ

Директор
ТОВ «ПРОМТЕХЕКСПЕРТИЗА»

Олег БОЛДУСЄВ

Директор
ТОВ «НЕО «СТАНДАРТ»

Яна ЛЕБЕДИНСЬКА

Директор
ТОВ «ІЦ «ДІНЕКО»

Василь
МОНАСТИРСЬКИЙ

Директор
ТОВ «ЛЬВІВСЬКИЙ ЕКСПЕРТНИЙ
ЦЕНТР»

Лілія ЧУБКО

Директор
ТОВ «ПРОМТЕСТ»

Павло САМОТОЙ

Директор
ДП «ЕТЦ БЕЗПЕКИ»

Олександр ЛАЙЧУК

Підписувач: ПІРУГ МИКОЛА БРОНІСЛАВОВИЧ
Організація: ТОВ ЦЕНТР ЕКСПЕРТИЗ ТІМ
Посада: ДИРЕКТОР
ЄДРПОУ: 43632670
КНЕДП: АЦСК АТ КБ «ПРИВАТБАНК»
Серійний номер сертифікату підписанта:
248197DDFAB977E504000000C30E21018B2C6E04
Дата підпису: 26.07.2024, 09:08:45

